

Ne kot vsak.

Dobrodošli na ZEMLJI!

VERJETNO SI ŽE KDAJ RAZMIŠLJAL, KAKO DRAGA SO POTOVANJA IN DA SI JIH JE TEŽKO PRIVOŠČITI. KAR PRECEJ LAHKO PRIVARČUJEŠ Z ZADNJE ČASE VSE BOLJ POZNANIMI POČITNICAMI V ZADNJEM HIPU (LAST MINUTE), ŠE VEČ PA Z ODDIOM ALI AVANTURAMI PRI SVOJIH SOMIŠLJENIKIH Z VSEGA SVETA.

Leta 2000 se je Nemeč Veit Kühne namreč lotil ideje o združenju prostovoljcev, ki bi brezplačno pomagali popotnikom tako, da bi jim ponudili prenočišče, ogled svojega mesta, informacije o državi, nasvet ali le povabilo na večerjo. Tako bi spoznali različne kulture in kraje, v katerih te domačini popeljejo v pristno kulturno doživetje. Organizacija se imenuje **HOSPITALITY CLUB** (www.hospitalityclub.org) in ima danes že prek 320.000 članov iz 207 držav. Je največja tovrstna svetovna organizacija, njen cilj pa je doseči milijon članov, pri čemer lahko pomagaš tudi sam. Spodbuja ekološko-, ekonomično- in družbenokoristna potovanja. Deluje izključno neprofitno in s pomočjo prostovoljcev.

KAKO?

Vse se začne s prijavo na portal Hospitality Cluba - www.hospitalityclub.org. Vsi člani se morajo registrirati, kar pomeni pustiti svoje podatke in določiti, ali želijo ljudi gostiti ali jim samo razkazati svoje mesto oz. posredovati določene informacije. Pri tem lahko vsak določi, koliko dni je popotnikom na voljo, kakšno namestitev ponuja (kavč, postelja, spanje na tleh, hrana), kakšen naj bo gost (kadilec, nekadilec, spol, starost), so dovoljene domače živali, jezike, ki jih govori, kraje, ki jih je že prepotoval, koliko dni pred prihodom se mora najaviti in podobno. Pomembno je, da vsak napiše tudi kaj o sebi, izpostavi svoje interese in želje, da ga drugi lahko spoznajo in na podlagi interesov kontaktirajo tiste osebe, za katere predvidevajo, da se bodo z njimi dobro ujeli.

KDO?

Prijavi se lahko kdorkoli ne glede na starost, spol, kraj bivanja, versko usmerjenost in izobrazbo. Tudi če ne potuješ, si še vedno lahko član kluba in svet spoznaš pri sebi doma - z gosti, ki pridejo k tebi.

DELUJE?

Vsekakor. Ko si izbereš državo, v katero bi rad potoval, si ogledaš bazo prostovoljcev iz te države in izbereš tiste ali tistega, ki se ti zdi najbolj zanimiv. Pogledaš njihov osebni profil in izbranim pošlješ sporočilo, v katerem se na kratko predstaviš in prosiš za prenočitev ali le za družbo v mestu. Vsa sporočila, ki jih pošiljajo člani, so poslana prejemnikom neposredno na portal, zato nikomur ni potrebno razkriti svojega e-naslova, prostovoljci pa vsa sporočila pregledajo in izločajo pisma z neprimerno vsebino (reklame, verižna pisma itd.). V sporočilo naj bi vsak član vnesel tudi številko svojega potnega lista in polno ime, kar naj bi služilo preverjanju identitete. Še bolj pomembno pa je, da lahko vsak gostitelj odda komentar o svojem gostu in gost o gostitelju. Tako lahko kdorkoli preveri pozitivne ali negativne izkušnje s posameznimi člani, kar še poveča varnost. Od teh komentarjev pa je v veliki meri odvisna tudi vaša nadaljnja prihodnost v klubu. Članstvo v klubu ne prinaša nobenih obveznosti, saj lahko vsakega gosta zavmeš, če se ti ne zdi zanesljiv ali te v tistem času ni doma. Klub išče tudi prostovoljce, ki bi kakorkoli pripomogli k še večji prepoznavnosti.

ALTERNATIVE

Podobne organizacije so še:

- ★ Hospitality Exchange - www.hospex.net
- ★ Lesbian and Gay Hospitality Exchange International - www.lghei.org
- ★ CouchSurfing - www.couchsurfing.com
- ★ WelcomeTraveller - www.welcometraveller.org
- ★ Be welcome! - www.bewelcome.org
- ★ WAYN (Where Are You Now) - www.wayn.com

foto: Pablo Montanez

itak

Luka (29 let, kajtar)

Odprem oči. 5:50! Ura me ne preseneti, vedno sem bil občutljiv na časovno razliko. No, pa saj na dopustu pravzaprav zelo rad zgodaj vstajam.

Skotalim se iz postelje in se zazrem v precej čudno puščavsko-tropsko pokrajino. V daljavi vidim zastavico, ki se komaj upira vetru, pogledam še dlje in opazim pene na valovih. Hudo, piha!

Na plaži smo med prvimi. Iz lockerja vzamem desetko, raztegnem vrvi in grem v vodo. Upwindam ob neobljudeni obali do nekega ranča, nato pa se počasi spustim nazaj v zaliv. Po treh urah čistega uživanja je čas za zasluženo venezuelsko pivo. Postopek čez dan še nekajkrat ponovim. Opremo pospravim šele, ko sonce pade v morje. Potem jo mahnem na večerjo.

Vse me boli, utrujen sem do konca, sit in rahlo opit ob enajstih padem v posteljo in si, tik preden pogledam pod kožo, priznam, da bi življenje težko bilo še lepše.

skrivnostne IGRE

LINUX

LINUX SMO NAMESTILI IN SPOZNALI ŽE V PREJŠNJIH ŠTEVILKAH REVIJE 261, SEDAJ PA NAM JE NAJBRŽ ŽE POŠTENO DOLGČAS. OBRISAMO PRAH S ŠKATLE IGRE, KI SMO JO KUPILI ŽE PRED LETI, VSTAVIMO PLOŠČEK IN ... NE ZGODI SE NIČ. NI RAZLOGA ZA PREPLAH, ČLANEK SE JE KOMAJ ZAČEL. SI ŽE SLIŠAL ZA KAKŠNO ODPRTOKODNO IGRO? NAJBRŽ NE. PODOBNO KOT S PROGRAMI, FILMI IN CELO GLASBO JE TUDI Z IGRAMI. OBSTAJAJO NAMREČ IGRE, KI JIH LAHKO BREZPLAČNO IGRAŠ, PO POTREBI PA CELO POPRAVIŠ.

Spomnimo se, da se je Linux najprej razvil kot strežniški operacijski sistem in kot tak še danes pogosteje seštevata bite na strežnikih vseh tistih "online špilov" kot na računalnikih igralcev. Poleg tega pa je zgrajen drugače kot okolje Windows in zato večina programov in iger ni izmenljiva, kar si nedvomno že opazil.

NIČ ZA TO!

Nekateri razsvetljeni založniki (npr. www.idsoftware.com) že izdajajo igre tudi za Linux, vendar večina v tem še ne vidi dovolj velikega trga. Poleg bitke s pirati obstaja vedno večji boj tudi z igralnimi konzolami, ki nam za manj denarja ponudijo občutno več. Pri igranju iger, razvitih za Okna, nam za malo denarja pomaga Cedega (www.transgaming.com/products/cedega), enostaven program, ki stalno širi nabor podprtih iger. Zakaj bi plačeval, če je Linux brezplačen, se vprašaš. Če si računalniško dovolj podkovan in malo avanturističen, lahko v

tek spraviš Wine (www.winehq.org). To ni ne rdeče ne belo vino, pač pa orodje, ki nam omogoči uporabo številnih programov, namenjenih okolju Windows, in če se potrudimo, tudi nekaterih iger. Da sta omenjena programa zrela, priča dejstvo, da se uporabljata tudi za igranje iger na Applovem komercialnem OS X-u, v njihov razvoj pa vlagajo tudi giganti, kot je na primer Google.

RAZVITO ZA LINUX

Verjetno smo vsi opazili vnos "Igre/Games" v meniju, ko smo delali prve korake po našem novem okolju. Sem padejo predvsem manj zahtevne igrice, ki nam ob vsaki priložnosti skrajšajo dolgčas. Nas pa seveda zanimajo resnejše igre za tiste dolge deževne nedelje. Nikjer ni čas letel hitreje kot v potezni strategiji Civilization. Idealno nadomestilo je Battle for Wesnoth (www.wesnoth.org).

Se ti strelja? Za to lahko poskrbi veliko iger. Ena boljših je Enemy Territory (www.enemyterritory.com), ki je sicer zastoj, ni pa odprtokodna. S tem sicer mislim staro izdajo, vendar obljublja, da bo tudi nova, plačljiva, Quake wars delovala na Linuxu. Še ena dobra igra iz tega žanra je Nexuiz (<http://alientrap.org/nexuiz>), ki je za razliko od prejšnje odprtokodna, kar pomeni, da lahko kakšno stvar tudi popraviš/dodaš in jo s tem izboljšaš.

Bi igral World of Warcraft, kar sicer s pomočjo Wina ali Cedega ni ovira, pa je denarnica prazna? Nič hudega, tu je Planeshift (www.planeshift.it)! To je ena tistih iger, ki te lahko na stol priveže za več dni skupaj, saj jo igraš preko spleta s tisočimi ostalimi igralci. To sicer ni vedno mogoče, zato ti v trenutkih čakanja priporočam igro Torcs (<http://torcs.sourceforge.net>), v kateri lahko hitro odpelješ par krogov po navideznem dirkališču.

Nikakor pa ne moremo mimo ene prvih in med privrženci odprte kode najbolj znane igre Planet penguin racer (www.planetpenguinracer.com).

Če te katera od iger zanima, pa si preskočil prejšnja članka, naj te potolažim, da še ni vse izgubljeno. Večina teh iger deluje tudi v Oknih.

POGLED V PRIHODNOST

Linux se počasi in vztrajno povzpne tudi na domače računalnike. S tem ustvarja pri proizvajalcih strojne opreme vedno večji interes, da podprejo tudi to izbiro in zagotovijo hitrejšo in učinkovitejšo delovanje najmodnejših 3D iger. Popularnejši kot bo, več založb bo izdajalo igre za Linux, do tedaj pa je na spletu mnogo več ali manj razvitih odprtokodnih iger, ki jih lahko najdeš na straneh, kot je www.linux-gamers.net. Pogosto se zgodi, da založbe izdajo starejše igre, ki jih ni mogoče več tržiti, v odprtokodni svet. Na tem skoraj vedno zrastejo kakšni zanimivi derivati, ki obudijo še tako preigrano igro. Sicer pa sta pred kratkim večja proizvajalca računalnikov Dell in Lenovo ponudila računalnike z nameščenim Linuxom namesto Oken, kar zna hitreje privabiti več novih iger k našemu priljubljenemu pingvinčku.

Leti, leti, leti

WIKIPEDIA JE BREZPLAČNA VEČJEZIČNA SPLETNA ENCIKLOPEDIJA. VSEENO, WIKIPEDIO JE NEMOGOČE OPISATI V SAMO ENEM STAVKU. OD NJENE POSTAVITVE V LETU 2001 PA DO DANES JE TA SPLETNA ENCIKLOPEDIJA V KRATKEM ČASU POSTALA EDEN IZMED NAJVEČJIH VIROV VSEH INFORMACIJ NA SPLETU. ŽE DEJSTVO, DA JO SOUSTVARJAJO LJUDJE Z VSEGA SVETA, NAM POVE VELIKO. PREDSTAVLJAJ SI OGROMNO KNJIGO, KI IMA NEPREDSTAVLJIVO ŠTEVILO AVTORJEV, JE AŽURIRANA VSAK DAN, POLNA NOVIH INFORMACIJ IN BREZPLAČNO DOSTOPNA VSEM. NEVERJETNO, KAJNE?

WIKIKAJ?

Wikipedia je nastala kot naslednik projekta Nupedia, ki je hitro zamrl predvsem zaradi zapletenega sistema avtorjev in počasnega pritekanja člankov. Jimmy Wales, ustanovitelj Nupedie, in njegov sodelavec Larry Sanger sta skupaj prišla na idejo o bolj odprtem sistemu enciklopedije. S pomočjo Bena Kovitza, računalniškega programerja, je Wikipedia kmalu ugledala luč sveta, natančneje 15. januarja 2001 (dan Wikipedie, kot mu pravijo uporabniki).

Od takrat naprej pa je projekt postal zgodba o uspehu. Wikipedia je postala dostopna v večih jezikih in posledično pridobivala vedno več avtorjev. V letošnjem letu je beseda wiki celo dobila mesto v angleškem slovarju. Trenutno Wikipedio ureja več kot 75.000 aktivnih avtorjev, ki skrbijo za več kot 5 milijonov prispevkov v več kot 100 jezikih. Največ prispevkov je seveda v angleščini, in to okrog 2 milijona. Sledijo prispevki v nemščini, francoščini in poljščini. In celo v latinščini, v kateri je zaenkrat napisanih okoli 15 tisoč prispevkov.

Kmalu po nastanku Wikipedie je bila ustanovljena starševska nepridobitniška fundacija po imenu Wikimedia Foundation. Poleg Wikipedie same ta fundacija gosti še druge projekte. Mednje spadajo Wikislovar (slovar in besednjak), Wikiknjige (prosti učbeniki in priručniki), Wikiverza (študijsko gradivo in dejavnosti), Wikinovice (proste novice) in Wikinavedek (zbirka navedkov), da omenimo najzanimivejše.

VANDALIZEM?

Seveda pa pri tako velikem projektu ne gre brez težav. Pri soustvarjanju enciklopedije lahko pomaga, kdor hoče, in ravno to ločuje Wikipedio od drugih enciklopedij v pomembnih aspektih. Natančneje, starejši prispevki so obširnejši in bolj uravnoteženi, medtem ko novejši članki lahko vsebujejo napačne, lažne

tekst: Tadej Pavlič

WIKIPEDIA

ali zavajajoče informacije, lahko sploh ne sodijo v enciklopedijo ali pa so primeri načrtnega vandalizma. Z namenom preprečevanja vandalizma, širjenja lažnih informacij in prevelike pristranskosti avtorjev je urejanje in spreminjanje vseh člankov onemogočeno (za razliko od prej, ko je lahko kdorkoli urejal katerikoli članek). Moderatorji in avtorji s posebnimi pravicami zaklepajo in preverjajo določene vsebine in skrbijo za njihovo pristnost.

V nebo vpijoč vandalizem ne povzroča težav – taki prispevki se takoj odstranijo, problemi pa nastanejo, ko je vandalizem bolj prikrit in subtilen – takrat pa je potrebno dobro poznavanje tematike in večkratno preverjanje informacij. Nekaterim gorečnejšem je bilo potrebno tudi prepovedati spreminjanje člankov, saj so izbruhnile prave vojne med ljudmi različnih mnenj – nekdo je popravil prispevek drugega, ta ga je popravil nazaj in tako naprej v začaranem krogu.

SLOVENSKA WIKIPEDIA!

Tudi Slovenci imamo svojo Wikipedio (<http://sl.wikipedia.org>). In ravno pred kratkim je naša spletna enciklopedija dosegla prav poseben mejnik v svojem obstoju. Presegla je število 50 tisoč prispevkov, kar nas uvršča pred kar precej drugih držav, večjih po površini in številu govorcev!

Na slovenskih straneh te pričaka Glavna stran, ki je skupna vsem Wikipediam v različnih jezikih:

Slovenščina

Prosta enciklopedija
50 000+ člankov

izveš, kaj vse se je zgodilo na današnji dan, ogledaš si lahko sliko tedna in tudi prebereš marsikaj zanimivega o njej. Lahko brskaš po različnih kategorijah Wikipedie (družboslovje, umetnost, tehnologija ...), izveš kaj novega v rubriki »Ali ste vedeli« in prebereš naključno izbran članek. Tukaj pa se nahaja tudi pomoč uporabnikom – klikneš lahko na povezavo Pod lipo, ki je osrednja pogovorna stran slovenske Wikipedie. Ne pozabi pogledati še na Portal občestva, ki deluje kot nekakšna oglasna deska o dejavnostih Wikipedie, in forum Orakelj, ki je namenjen različnim enciklopedističnim vprašanjem.

AKCIJA!

Wikipedia je dokazala, da je skupno ustvarjanje več kot mogoče, in ravno to jo dela tako edinstveno, da je resnično škoda, če to zamudiš. Če še nisi wikipedist/ka, postani to danes!

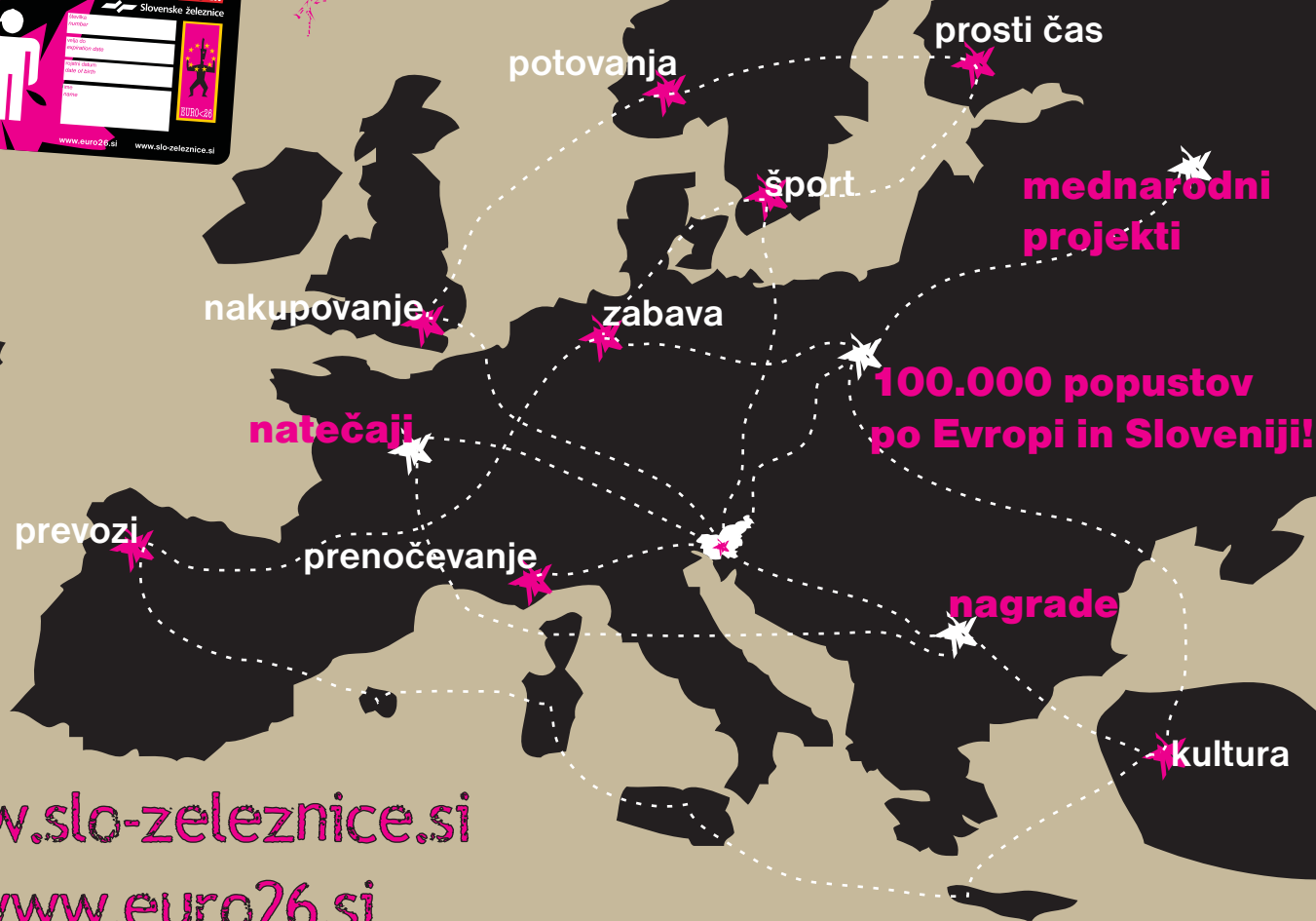
ZANIMIVO

- ★ Kaj Wikipedia ni?: http://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:What_Wikipedia_is_not
- ★ Wikipedia Vs. Encyclopaedia Britannica: www.nature.com/news/2005/051212/full/438900a.html

SŽ-EURO<26

mladinska kartica za vse mlade do 26. leta!

30 % popust na vlakih po Sloveniji!
25 % RAILPlus mednarodni popust na vlakih!
in več kot 100.000 popustov po Evropi in Sloveniji

www.slo-zeleznice.si

www.euro26.si

Več informacij na prodajno-informacijskih centrih in blagajnah Slovenskih železnic

Slovenske železnice

RAIL+PLUS

EURO<26 mladinska kartica

NAGRADNA IGRA ★ ŽE 5 LET Z VAMI – PRAZNUJ Z NAMII!

Partnerska mladinska kartica SŽ-EURO<26 letos praznuje že 5. obletnico! Doslej je kartico SŽ-EURO<26 uporabilo že okoli 64.500 mladih! Ob 5. rojstnem dnevu mladinske kartice SŽ-EURO<26 smo pripravili lepo število nagrad – sodeluj v nagradni igri! Nagradno vprašanje je:

KAKŠNA JE RAZLIKA MED KLASIČNO KARTICO EURO<26 IN PARTNERSKO KARTICO SŽ-EURO<26?

- A. ni razlike
- B. SŽ-EURO<26 omogoča SAMO 30 % popust na vlakih po Sloveniji in 25 % RAILPlus popust
- C. SŽ-EURO<26 omogoča VSE, kar nudi klasična kartica EURO<26 (100.000 popustov po Evropi), POLEG TEGA pa še 30 % popust na vlakih po Sloveniji in 25 % RAILPlus popust

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

E-mail: _____

Telefon: _____

Označi pravilni odgovor in kupon do 15. oktobra 2007 pošlji po pošti na naslov: MOVIT-EURO<26, Gregorčičeva 3, 1000 Ljubljana. Pravilni odgovor pa nam lahko pošlješ tudi po e-mailu na program@euro26.si. Ne pozabi nam pripisati: svoje ime in priimek, naslov, e-mail in telefon, da te lahko kontaktiramo, če boš med srečnimi izžrebanci. V nagradni igri lahko sodelujejo vsi mladi do 27. leta starosti. Seznam nagrajencev bo objavljen na spletni strani www.euro26.si in v reviji 26!. Več si preberi v pravih nagradne igre: www.euro26.si/sl/projekt.